

על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה
 - אלו שבעה עמודים שעומדת
 הארץ עליהם וממלאים אותה,
 והיא מתמלאת מהם. איך
 מתמלאת מהם? בשעה
 שמתרבים הצדיקים בעולם, אז
 הארץ הזו עושה פרות
 ומתמלאת מהכל.

ובשעה שמתרבים הרשעים
 בעולם, אז כתוב (שם יד) אָזְלוּ מִנִּי יָם
 מִנִּי יָם וְנָהָר יִחָרֵב וְיִבֶּשׁ. אָזְלוּ
 מִים מִנִּי יָם - זו הארץ הקדושה
 שאמרנו שנשקית מהשקאה
 עליה. ונהר יחרב ויבש - אותו
 העמוד האחד שעומד עליה
 להיות מואר ממנו. ונהר יחרב
 ויבש - כמו שנאמר (ישעיה נז)
 הצדיק אבד.

ואמר רבי יהודה, באותו זמן
 שנאבדים אותם רשעים
 מהעולם, הקדוש ברוך הוא [עצוב]
 [מסתכל] משתדל על העולם ולא
 רואה מי שמגן [שעומד] עליו. ואם
 תאמר הרי נח, שהיה לו להגן על
 [דורו] עצמו ולהוציא ממנו
 תולדות לעולם - זהו שכתוב כי
 אתה ראיתי צדיק לפני בדור
 הזה. וזקא בדור הזה.

רבי יוסי אמר, בדור הזה זה
 שבח שלו, שהיה באותו דור
 רשע, ונמצא כל כך איש צדיק
 תמים [נדא ולא בדורו, אלא] [ס"א וזה שלו]
 ואפלו בדורו של משה, אבל לא
 היה יכול להגן על העולם,
 משום שלא נמצאו עשרה
 בעולם, כמו שנאמר (בראשית יח)
 אולי ימצאון שם עשרה, ולא
 נמצאו שם. גם כאן לא נמצאו
 עשרה, אלא הוא ושלשת בניו
 ונקבותיהם, ולא היו עשרה.

על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה אלין
 שבעה עמודים דקיימא (ארעא) עלייהו
 ומליין לה. היא אתמלייא מנייהו, היך
 אתמלייא מנייהו. בשעתא דאסגיא זפאין
 בעלמא כדין ארעא דא עבדת פירין
 ואתמלייא מכלא.

ובשעתא דאסגיא חייבין בעלמא כדין
 פתיב, (איוב יד) אָזְלוּ מִים מִנִּי יָם
 וְנָהָר יִחָרֵב וְיִבֶּשׁ. אָזְלוּ מִים מִנִּי יָם, דא
 ארעא קדישא דאמרן דאשתקיא משקיו
 עלאה. ונהר יחרב ויבש, ההוא עמודא חד
 דקאים עלה לאתנהרא מניה. ונהר יחרב
 ויבש כמה דאת אמר (ישעיה נז) הצדיק אבד.

ואמר רבי יהודה בההוא זמנא דאתאבדו
 אנון חייבין מעלמא קדשא בריך הוא
 (עצוב) (נ"א אסתכל) אשתדל על עלמא ולא חמא
 מאן (דקאים) דאגין עליה. ואי תימא הא נח,
 דהוה ליה לאגנא על (דריה) גרמיה ולאפקא
 מניה תולדין לעלמא. הדא הוא דכתיב כי
 אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה. בדור הזה
 דייקא.

רבי יוסי (דף יז ע"ב) אמר בדור הזה דא שבחא
 דיליה דהוה בההוא דרא חייבא
 ואשתבח כולי האי איש צדיק תמים (נדא ולא)
 בדרא דיליה אלא (ס"א ודא די ליה) ואפילו בדרא דמשה,
 אבל לא הוה יכול לאגנא על עלמא. בגין
 דלא אשתכחו עשרה בעלמא כמה דאת
 אמר, (בראשית יח) אולי ימצאון שם עשרה ולא
 אשתכחו תמן, אוף הכא לא אשתכחו
 עשרה. אלא הוא ותלת בנוי וניקביהו ולא
 הוו עשרה.

סִתְרֵי תוֹרָה

(בוֹהֵר יֵשֶׁן נִמְצָא זֶה)

השלמה מההשמטות (סימן יב)

סִתְרֵי תוֹרָה

(בוֹהֵר יֵשֶׁן נִמְצָא זֶה)

השלמה מההשמטות (סימן יב)

מִה הָשִׁיב הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָנֹחַ כְּשִׁינֵצָא מֵהַתְּכֵה וְרָאָה אֶת הָעוֹלָם חָרֵב, וְהִתְחִיל לִבְנוֹת לִפְנֵי וְאָמַר: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, נִקְרָאת רְחוּם, הִיָּה לָךְ לְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ וְכוּ'. הָשִׁיבוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר: רֹעֵה שׁוֹטָה, עֲכָשׁוּ אֶתָּה אוֹמֵר אֶת זֶה? לָמָּה לֹא אֲמַרְתָּ בְּשִׁעָה שְׁאֲמַרְתִּי לָךְ כִּי אֲתָךְ רְאִיתִי צָדִיק לִפְנֵי וְגו', וְאַחֵר כֵּךְ, הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל מִיָּם, וְאַחֵר כֵּךְ עָשָׂה לָךְ תַּבַּת עֲצֵי גֹפֶר? כָּל זֶה הִתְעַכְּבִיתִי וְאֲמַרְתִּי לָךְ כְּדֵי שֶׁתִּבְקֶשׁ רְחוּמִים עַל הָעוֹלָם, וּמֵאֲזוּ שֶׁשְּׁמַעְתָּ שֶׁתִּנְצֹל בַּתְּכֵה, לֹא נִכְנַס בְּלִבְךָ לִבְקֶשׁ רְחוּמִים עַל יֵשׁוּב הָעוֹלָם, וְעִשִּׂיתָ תְּכֵה וְנִצַּלְתָּ, וְכַעַתָּה, אַחֵר שֶׁנֶּאֱבָד הָעוֹלָם, פִּתְחֹת פִּיךָ לֹאֵר לִפְנֵי בִקְשׁוֹת וְתַחֲנוּנִים! כִּיֹּן שֶׁרָאָה נֹחַ כֵּךְ, הִקְרִיב קֶרְבָּנוֹת וְעֹלֹת, שֶׁפָּתוּב (בְּרַאשִׁית ח') וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וְגוֹמֵר.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בֹּא רְאֵה מֶה בֵּין צָדִיקִים שֶׁהֵי לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל אַחֵר נֹחַ וְיִבִּין נֹחַ. נֹחַ לֹא הִגִּין עַל דּוּרוֹ וְלֹא הִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם כְּאַבְרָהָם, שֶׁפִּיֹּן שְׁאֲמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם (שֵׁם יח') וַעֲקַת סֶדֶם וְעַמְרָה כִּי רָבָה - מִיָּד נִגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר וְגוֹמֵר, וְהִרְבָּה תַחֲנוּנִים לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁשָּׁאֵל שְׁאֵם יִמְצָא עֲשֶׂה צָדִיקִים, שֶׁיִּכְפֹּר לְכָל הַמָּקוֹם בְּעֶבְרִים, וְחָשַׁב אַבְרָהָם שֶׁהֵי בָעִיר עִם לוֹט וְאַשְׁתּוֹ וּבְנוֹתָיו עֲשֶׂה צָדִיקִים, וְלִפְיֶכָךְ לֹא הִתְפַּלֵּל.

אַחֵר כֵּךְ בֹּא מֹשֶׁה וְהִתְפַּלֵּל וְהִגִּין עַל דּוּרוֹ. כִּיֹּן שְׁאֲמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (שְׁמוֹת לב') סָרוּ מִהֶר מִן הַדֶּרֶךְ - מִיָּד עָמַד מֹשֶׁה בַּתְּפִלָּה, וְיָחַל מֹשֶׁה וְגוֹמֵר, עַד שֶׁאַחֲזָתוֹ חִלְחָלָה. רְבוּתֵינוּ אָמְרוּ, לֹא הִנִּיחַ

מֶה הָשִׁיב הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָנֹחַ כְּשִׁינֵצָא מִן הַתְּכֵה וְרָאָה אֶת הָעוֹלָם חָרֵב וְהִתְחִיל לִבְנוֹת לִפְנֵי וְאָמַר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם נִקְרָאת רְחוּם הִיָּה לָךְ לְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ וְכוּ'. הָשִׁיבוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאָמַר. רֹעֵה שׁוֹטָה, אֲמַרְתָּ דֹא, לָמָּה לֹא אֲמַרְתָּ בְּשִׁעָה דְאֲמַרְתִּי לָךְ, כִּי אֲתָךְ רְאִיתִי צָדִיק לִפְנֵי וְגו'. וְאַחֵר כֵּךְ, הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל מִיָּם. וְאַחֵר כֵּךְ, עָשָׂה לָךְ תַּבַּת עֲצֵי גֹפֶר. כָּל הָאִי אֲתַעַכְּבִית וְאֲמַרְתִּי לָךְ בְּגִין דְּתַבְעִי רְחוּמִין עַל עֲלָמָא. וּמִכְדִּין שְׁמַעְתָּ דְּתַשְׁתַּזִּיב בְּתִיבּוּתָא לֹא עָאֵל בְּלִבְךָ לְמַבְעִי רְחוּמִין עַל יֵשׁוּבָא דְעֲלָמָא וְעַבְדָּת תִּיבּוּתָא וְאַשְׁתַּזִּיבַת וּכְעַן דְּאַתְאֲבִיד עֲלָמָא פְּתַחַת פּוּמָךְ לְמַלְלָא קְדָמִי בְּעִיִּין וְתַחֲנוּנִים. כִּיֹּן דְחִזָּא נֹחַ כֵּךְ, אֲקָרִיב קֶרְבָּנִין וְעֹלֹתִין דְּכַתִּיב (בְּרַאשִׁית ח') וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וְגו'.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֹּא וְרָאָה מֶה בֵּין צָדִיקִים שֶׁהֵי לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל אַחֵר נֹחַ וְיִבִּין נֹחַ, נֹחַ לֹא הִגִּין עַל דּוּרוֹ וְלֹא הִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם כְּאַבְרָהָם, דְּכִיֹּן דְאָמַר קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם (בְּרַאשִׁית י"ח) וַעֲקַת סֶדֶם וְעַמְרָה כִּי רָבָה מִיָּד וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר וְגו' וְהִרְבָּה תַחֲנוּנִים לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁשָּׁאֵל שְׁאֵם יִמְצָא עֲשֶׂה צָדִיקִים שֶׁיִּכְפֹּר לְכָל הַמָּקוֹם בְּעֶבְרִים, וְחָשַׁב אַבְרָהָם שֶׁהֵי בָעִיר עִם לוֹט וְאַשְׁתּוֹ וּבְנוֹתָיו עֲשֶׂה צָדִיקִים וְלִפְיֶכָךְ לֹא הִתְפַּלֵּל.

אַחֵר כֵּךְ בֹּא מֹשֶׁה וְהִתְפַּלֵּל וְהִגִּין עַל דּוּרוֹ כִּיֹּן שְׁאֲמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (שְׁמוֹת ל"ב) סָרוּ מִהֶר מִן הַדֶּרֶךְ. מִיָּד עָמַד מֹשֶׁה בַּתְּפִלָּה וְיָחַל מֹשֶׁה וְגו' עַד שֶׁאַחֲזָתוֹ חִלְחָלָה. רְבוּתֵינוּ אָמְרִי, לֹא הִנִּיחַ מֹשֶׁה לְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁנִּתֵּן נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וּמִן הָעוֹלָם הַבָּא דְכַתִּיב (שֵׁם) וְאֵם אֵין מִחֲנִי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר בְּתַבַּת אָמַר רַבִּי יוֹסִי מִהֶכָּא